

Град Приједор

Гендер план равноправности

2022-2025

Гендер план равноправности жена и мушкараца Града Приједора Период 12.10.2022- 12.10.2025.

I. УВОД

Град Приједор је у периоду до израде смјерница, а потом и Гендер плана равноправности, поступао у оквиру активности Комисије за равноправност полова, која је уједно и радно тијело Скупштине града Приједора. Садашњи састав Комисије за равноправност полова чине како слиједи:

Комисија за равноправност полова

1. Азра Пашалић, председница
2. Слађана Радаковић, замјеник председнице
3. Алмаса Мушић, одборница, члан
4. Славица Поповић, одборница, члан
5. Ранко Смиљанић, одборник, члан

Сви чланови Комисије су друштвено активни и имају важне улоге у локалној јединици приликом доношења гендер сензибилних политика.

Градска управа има позиционираних 10 руководилаца од којих су: 6 мушкараца и 4 жене, што подразумијева прилично добро планирано руковођење и са аспекта гендер баланса.

Градска управа има скоро па изједначен број запослених када статистику посматрамо из угла равноправности полова.

Од укупног броја запослених 146 је жена и 151 мушкарац, али се у свакој организационој јединици води рачуна да су сви једнаки у условима рада, првенствено према стручности и не постоји дискриминација нити по једном подзаконском, нити законском акту.

Успостављање Гендер плана за равноправност дефинише циљеве и приоритете Града Приједора, који у оквиру локалне заједнице дефинише мјере које намјерава предузети, средства која ће се додијелити за реализацију овог стратешког документа, утврђивање обавеза, те предложене рокове провођења, а у складу и са потребама да се јача свијест о једнакости полова, те дефинисању рањивих и посебних циљних група, које ће по основу рада по пројектима овог стратешког плана да обезбиједи и јачање друштва у цјелини.

На изради Гендер плана за равноправност радила је радна група у којој су учествовали представници свих оних субјеката који могу доносити одлуке, односно директно утицати на јавне политике и реализовати конкретне одлуке, проведено је јавно промовисање и најава овог документа као подршка свима који се посебно ангажују за област равноправности полова. Након доношења Одлуке о усвајању Гендер плана за равноправност Град Приједор се обавезује на промовисање плана, те редовно јавно извјештавање путем свих електронских медија, редовних медијских кућа као и јавних трибина о напретку при реализацији постављених пројеката.

Град Приједор се обавезује да ће дјеловати у складу с одговарајућим системом вриједновања који ће се успоставити како би се омогућила процјена напретка, а који ће подразумијевати и дефиницију значајних критеријума, као и да ће помагати локалним и регионалним институцијама и установама у окружењу при међусобној размјени искустава о практичним начинима постизања веће равноправности жена и мушкараца.

II. МЈЕРЕ

Сљедеће три године фокусираћемо се на остварење сљедећих циљева:

1. Родно утемељено насиље
2. Улога послодавца и промовисање услова за запошљавање, односно услова рада
3. Брига за дјецу, промовисање дјечије креативности кроз јачање улоге родитељства
4. Образовање и цијеложивотно учење
5. Подршка родитељима који сами одгајају дјецу, те имају отежане услове рада, (самохрани родитељи - најчешће жене)

Циљ 1.: Родно утемељено насиље

– Родно утемељено насиље

- (1) Област којом се увиђа да родно утемељено насиље, којим су непропорционално погођене жене, представља кршење основних људских права те вријеђање достојанства, као и интегритета људског бића.
- (2) Такође, увиђа да родно утемељено насиље потиче из предрасуде онога ко врши насиље, о супериорности једног пола у односу на други у контексту неједнаког односа снага.
- (3) Град Приједор се по основу наведеног обавезује да ће успоставити и учврстити политике и активности против родно утемељеног насиља, укључујући сљедеће:
  - осигурање специфичне структуриране подршке жртвама или подршке свим невладиним организацијама које се укључе пројектима у промовисање борбе против ове врсте насиља,
  - осигурање јавно доступних информација на свим службеним језицима о помоћи доступној у одређеном подручју,
  - осигурање оспособљавања стручног особља за препознавање жртава и пружање подршке жртвама, посебно ће се укључити Центар за социјални рад, који ће о свим активностима редовно обавјештавати надлежне за мониторинг овим стратешким планом.
  - осигурање ефикасне координације надлежних установа и институција као што су полиција, Дом здравља и Центар за социјални рад, те Одјељење за друштвене дјелатности, односно Одсјек за стамбене послове.
  - Увођење редовних промоција намијењених подизању свијести грађана и едукативних програма усмјерених на потенцијалне и стварне жртве.

Активност	Носилац реализације	Партнер	Рок	Потребна средства	Индикатор вриједности	Напомена
Израдити информативне летке са протоколом шта учинити у случају насиља и коме се обратити за помоћ	Одјељење за друштвене дјелатности	МУП, Центар за социјални рад, Гендер комисија Градске скупштине	Децембар, 2022.	2.000, 00 КМ	Израђени и дистрибуисани летци	Потребно је медијски попатити израду и дистрибуцију летка
Едукација младих у школама везано за равноправност полова, поштовања различитости и превенције насиља	Одјељење за друштвене дјелатности	Градске основне и средње школе, МУП, Гендер комисија Градске скупштине, Удружење психолога регије Приједор,	Континуирано Са почетком од половине новембра	-	Одрађене едукације у свим школама	Потребно је медијски попатити напоре школа и ангажман ученика у едукацијама.
Осигурати доступност психолошког третмана дјечи трауматизованој насиљем у породици	Одјељење за друштвене дјелатности	Центар за социјални рад, Удружење психолога регије Приједор, Министарство породице, омладине и спорта	Трајно	40.000,00 КМ (уколико се исказе потреба за додатним трошковима урадићемо ревизију ове области у стратешком документу.	Уредан рад и доступност психолошког савјетовалишта	Потребно је медијски акцентирати рад психолошког савјетовалишта

Циљ 2.: Улога послодавца

Улога послодавца

- (1) Учесник у својој улози послодавца признаје право на равноправност жена и мушкараца у односу на све видове запошљавања, укључујући организацију и услове рада.
- (2) Признаје право на усклађивање професионалног, друштвеног и приватног живота, као и право на достојанство и сигурност на радном мјесту.
- (3) Послодавац се обавезује да ће, у оквиру својих правних могућности, предузети све мјере, укључујући и мјере позитивне дискриминације, у циљу подржавања горе наведених права.
- (4) Мјере и ставка 3. подразумевају следеће:
  - (a) Ревизију мјеродавних политика и поступака повезаних са запошљавањем у својој организацији, као и развој и провођење дијела плана дјеловања за равноправност који се односи на запошљавање, с циљем рјешавања неравноправности у примјереном раздобљу, између осталог посвећујући посебну пажњу :
    - једнаким личним дохотцима, ово подразумева плаћање за исте вриједности, не по полној опредјељености.
    - ревизији личних доходака, уговорних примања, система рада Фонда за пензијско инвалидско осигурање,
    - мјерама којима се осигурава равнотежа заступљености жена и мушкараца на свим нивоима, посебно онима које се односе на могућу неравноправност на вишим нивоима руковођења,
    - мјерама које се односе на могућу подјелу послова на темељу пола те којима се запосленици подстичу на преузимање нетрадиционалних послова,
    - мјерама којима се осигурава праведан одабир запосленица и запосленика,
    - мјерама којима се осигуравају прикладни, здрави и сигурни услова рада,
    - поступцима савјетовања са запосленицама и запосленицима и њиховим синдикатима чиме се омогућава равноправност у заступљености жена и мушкараца у свим савјетодавним или преговарачким тијелима;
  - (b) Противљење узнемиравању на радном мјесту (који се чешће дешавају женском полу, уз ријетке изузетке обратног) уз јасно стављање до знања да је такво понашање неприхватљиво, пружање подршке жртвама, увођење јасних политика опхођења према починиоцима те подизање свијести о том проблему;
  - (c) Настојање да се на свим нивоима организације успостави радна снага која одржава друштвену, привредну и културну разноликост локалног становништва;
  - (d) Подршка при усклађивању професионалног, друштвеног и приватног живота кроз:

- увођење политика које, ако је то могуће, реализују прилагођавање радног времена и изналагање рјешења око бриге о особама које издржавају запосленице и запосленици,
- подршком мушкараца да искористе своје право на одсуство ради бриге о особама које се не могу бринути о себи, најчешће су то чланови породице. .

Активност	Носилац реализације	Партнер	Рок	Потребна средства	Показатељ вриједности	Напомена
Обиљежавање посебних мјеста за паркирање родитеља са бебама/колицима за дјецу	Одјељење за саобраћај, комуналне послове, заштиту животне средине и имовинско-стамбене послове	Комунално предузеће а.д.	Континуирано	2.000,00 КМ	Посебна мјеста за паркирање на сваком градском паркиралишту	У области пројекта Е-паркинг, додати још област обиљежавања
Осигурати помоћ родитељима који раде: вртићи са продуженим боравком, вртићи у поподневној смјени, викендом и празницима	Кабинет градоначелника	Министарство породице, омладине и спорта	Почиње од 2023. године	Зависно од броја дјецe, дефинисаће се накнадно	Организован продужени рад вртића у поподневној смјени (продужени боравак)	
Омогућавање онима који раде у поподневној смјени или двократно да и љети/ навече/поподне паркирају по мјесечној карти	Кабинет Градоначелника	Министарство породице, омладине и спорта	Почиње од 2023. године	Износ ће бити дефинисан додатним документом при доношењу одлуке о	Усклађивање легислативе на нивоу локалне јединице	

којом се дефинише посебан статус				мјесечним картама		
----------------------------------	--	--	--	-------------------	--	--

Циљ 3.: Брига за дјецу

Брига за дјецу

- (1) Дефинише се кључна улога надлежних институција за квалитетну и доступну бригу о дјечи, доступне свим родитељима и старатељима без обзира на њихову финансијску ситуацију, у унапређењу истинске равноправности жена и мушкараца те могућности усклађивања њиховог професионалног, јавног и приватног живота. Такође, допринос овим приступом подстиче и друштвени живот и повезаности локалне заједнице и друштву и као лидера који дефинише области унапређења локалних политика.
- (2) Брига о дјечи кроз школске програме дефинише издвојену активност педагога који су развили и програм промовисања дјечије креативности, који ће се промовисати и путем подршке Града Приједора, надлежног министарства, али и донатора који подржавају програме у области бриге о дјечи.
- (3) Предуслов за васпитање дјече је и подјела одговорности између жена и мушкараца, као и друштва у цјелини те се дефинишу активности за борбу против родног стереотипа по којем је брига о дјетету углавном дужност и одговорност жена.

Активност	Носилац реализације	Партнер	Рок	Потребна средства	Показатељ вриједности	Напомена
Осигурати довољан број мјеста у вртићима	Град Приједор	Дјечији вртићи	Август 2023.	-	Извршена анализа тренда природног прираста и потребних капацитета у вртићима	Потребна анализа ће бити израђена до априла 2023.
Организовати радионице у вртићима и школама које ће нагласити важност учествовања оба родитеља у	Кабинет Градоначелника	Градске основне школе, Дјечији центар „Сунце“	Почиње од фебруара 2023 па до 2025. континуитет у одржавању радионица	-	Одрађене радионице у свим школским установама	Потребно је медијски попатити радионице

васпитању емотивно безбрижног и стабилног дјетета						
Едукације, предавања, организовање програма креативности дјеце	Кабинет Градоначелника	Градске школе	Континуирано	-	Реализоване промоције и изложбе за све школе појединачно	Потребно је медијски попатити радионице

Циљ 4.: образовање и цјеложивотно учење

Образовање и цјеложивотно учење

- (1) По овом основу признаје се право сваке особе на образовање те осим тога признаје правно на приступ сваке особе стручном оспособљавању и усавршавању. Овим се признаје важна улога коју образовање у свим фазама живота има у осигуравању стварне једнакости могућности, у стицању нужних животних и радних вјештина те отварању нових могућности професионалног и стручног развоја.
- (2) Град се обавезује да ће у оквиру својих надлежности осигурати или промовисати једнак приступ жена и мушкараца, дјевојчица и дјечака у образовању, као и стручном оспособљавању и усавршавању.
- (3) Градска управа препознаје потребу уклањања сваког стереотипног схватања улоге жена и мушкараца у свим облицима образовања. Како би то постигао, потписник се обавезује на сљедеће:
  - ревизију образовних материјала, школских и других образовних програма и наставних метода како би се осигурало да се њима сузбијају стереотипни ставови и праксе,
  - израду приједлога уписне политике којима се даје прилика за одабир нетрадиционалних занимања,
  - посебно укључивање кроз курсеве грађанског образовања и образовање за грађанство, елемената којима се истиче важност једнаког учешћа жена и мушкараца у демократским процесима.

Активност	Носилац реализације	Партнер	Рок	Потребна средства	Показатељ вриједности	Напомена
Провођење кампање у сарадњи с основним и средњим школама којима се	Кабинет градоначелника	Министарство просвјете и културе,	Активности почињу март 2023.	-	Одрађена кампања у трајању од 2 године и	Потребно је медијски попатити кампању

мотивише избор нетрадиционалних занимања и уклањању стереотипно подијељене улоге жена и мушкараца		Гендер комисија Градске скупштине			најмање 6 активности	
Успоставити сарадњу са школама и вртићима у организацији радионица за борбу против стереотипа	Одјељење за друштвене дјелатности	Градске основне и средње школе, дјечији вртићи,	Почетак активности је децембар 2022.	-	Одрађене едукације у школским установама	Потребно је медијски попатити све активности и резултате
Курсеви оспособљавања за ризичне групе које се желе укључити на тржиште рада (прекид школовања, инвалидне особе и др.)	Одјељење за друштвене дјелатности	Фонд за запошљавање	Септембар 2023.	40.000,00 КМ	Усвојити одлуку о суфинансирању курсева оспособљавања за рањиве групе.	

III. ЗАКЉУЧАК

У складу са наведеним планирањем на период од три (3) године дефинишу се активности за остваривања наведених мјера. Град Приједор ће путем својих организационих јединица установа и институција, координисати сарадњу с организацијама цивилног друштва које се баве питањима заштите људских права, осталим јединицама локалне самоуправе, специфичним удружењима на нивоу ентитета, медијима, универзитетима, те осталим заинтересованим странама. Средства за осигуравање реализације Плана биће обезбијеђена кроз планирање у буџету за наредну годину, те кроз планиране пројекте и донације.

